

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6).
Рэдакцыйны адчыненія штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвіта.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месец — 1 зал., на 3 месцы — 2 зал.,
на 6 месцы — 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражай.
Аплаты надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТОУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Новы лад.

Палітычныя адносіны ў краі зьяўляюцца аднымі з найгалаўнейшых дзеянікаў усяго грамадзкага жыцця. Няма тае галіны грамадзкага жыцця, якая-б ня была так ці інакш звязана з палітычнымі ўмовамі. Гаспадарчы і сацыяльныя адносіны ў грамадзянстве залежаць ад палітычных варункаў. Ведама, гэта ёсьць залежнасць узаемная, бо гаспадарчыя дзеянікі імкнучы да тварэння найбольш спрыяючых сабе палітычных абставін. Але ў цяперашнім каштальскім ладзе, апёртым на прыватнай уласнасці, па праве найму і на індывідуальным пачыне, кожны чалавек сам дбае аб задаваленію сваіх патрэбай і, імкнучыся да стварэння сабе якнайлепшага жыцця, стараецца якнайбольш выкарыстаць істнуючы лад. Вось гэты лад бывае для адных карысны, а для іншых некарысны. Каштальскі або буйна-прамысловы лад стварае вялікія сацыяльныя розніцы ў грамадзянстве. Грамадзянства дзеліцца на багатых і бедных, на ўласнікаў капіталу ў форме фабрык ці маёнткаў і на працоўныя гушчы. Дык гэты лад ёсьць карысным для невялікай па ліку клясы каштальскіх, трохі менш для буржуазіі зусім некарысным для працоўнага народу.

На гледзачы на тое, што працоўны народ мае вялікую лічэбную перавагу над панамі, каштальскімі, усё-ж такі ўмовы каштальскага ладу даюць магчымасць багатым выкарыстоўваць працу бедных. Чаму гэта так? Затым што ўлада належыць да багатых, затым што ўладары съерагуць такіх гаспадарчых адносін, якія спрыяюць разросту капіталу, коштам эксплутаціі працоўнага народу. Працоўны народ: работнікі, сяляне і працоўная інтэлігенцыя дагэтуль будуть выкарыстоўвацца клясай багачоў, пакуль будзе існаваць каштальскі лад.

Буйна-прамысловы лад існуе цяпер на ўсім сьвеце. Нават у ССРР разъвіваецца буйна-прамысловы лад, з той толькі розніцай, што замест паасобных эксплутатаўраў фабрыкантаў і аблшарнікаў у ролі эксплутатаўраў выступаюць дзяржаўныя трэсты і г. зв. савхозы, якія вядуць нацыянальную гаспадарку па старых, трохі пакалечаных прынцыпах каштальскага ладу. Як у буржуазных, так і радавай дзяржаве, фактычна ўлада не належыць да працоўнага народу і затым палітычныя ўмовы ўсіх цяперашніх дзяржавах не зьяўляюцца творам ісихі большасці грамадзянства — ісихі працоўных гушчай. Вынікам гэтага ёсьць тое, што цяперашні лад пабудаваны на крыўдзе сялян, работнікаў і працоўнай інтэлігенцыі. Каб спыніць гэту крыўду, трэба стварыць іншы лад, дасканальнейшы, у якім кожны атрымоўваў

Пераход на хутары.

Ці ёсьць дзе горшае жыццё як у нас па Беларусі? Ад скасаванія пашчыны ў 61 годзе, лік сялянаў на Беларусі павялічыўся ў некалькі разоў, сялянскі-ж надзел займаўся ў тэй самай меры, як і тады, па прырэзку зямлі на дзеі мала, пабочных заробкаў таксама няма, способы-ж жыцця і працы па зямлі засталіся тыя самыя, калі на лічыць уведзеных цяглоў замест даўнейших сохаў, ды жалезных баронаў замест даўнейших драўляных. Яшчэ было-бы паў-бяды, калі-б гэты малы сялянскі надзел быў-бы ў адным, суцэльнym куску, а не раскіданы, раздроблены на вузкія палоскі па розных месцах. Гэтыя вузкія палоскі ў сваю часу дзелянцы яшчэ раз на вузейшыя, створаць гэткім чынам видзеніе гаспадаркі на вёсцы проста немагчымым.

Дзякуючы гэтай церазпалосіці, сталася цяпер на вёсцы тое, што гаспадар на сваім пољу на волен, бо ўсе залежыць ад агулу, сказана што-лета галадаець ад нястачы пашы, ураджай зъменышыліся да таго, што часам ад пасеўку, астаецца хлеба меньш, чым пасеняна. Вось над гэтым павінен задумацца, кожны гаспадар. Калі немагчыма павялічыць сваю зямлю ў шырыню і ў даўжыню, дык трэба яе павялічыць у глыбіню, гэта ёсьць — ляпей абраўціе, каб яна дала большыя ўраджай.

А зрабіць гэта можна толькі будучы поўным гаспадаром сваей зямлі, незалежным ад волі сваіх суседзей. Найлепшым выхадам з палажэння, будзе переход на хутары. Праўда, што переход на хутары ў сучасны момант для беларускага селяніна вельмі цяжкі, бо урад блізу, што нічога яму не памагае. Устава з 31 ліпня 1923 года вельмі асьцярожна кажа аб урадавай дапамозе, на дзеле-ж, калі і ёсьць, якая-колічы дапамога, то яна залежыць вылучна ад добрай волі земскіх камісараў. Якіх ні цяжка переходзіць, на хутары, але там дзе ёсьць пэўныя варункі, што переход будзе забесьпечаны урадавай дапамогаю, там дзе ёсьць надзея

бы з агульна-грамадзкага даходу роўную часці, часці роўную ўложанай ім працы. Хто можа стварыць такі новы лад? Толькі самі пакрыўджаныя. Ні адна ўлада цяперашніх дзяржаваў на пойдзе па шляху вызваленія працоўных з ярма каштальскага ладу, бо гэтае вызваленіе будзе ні-вэлявальць сацыяльныя рожніцы на карысць бяднейших клясаў. Каб самі пакрыўджаныя маглі ўзяць у свае руки сваю долю, павінны быць да гэтага адпаведна прыгатаваны. Прыватаванне гэтае мусіць быць плянова арганізаваным. Перадусім працоўныя масы павінны прысьці адпаведную асьвету і акрамя гэтага грамадзкую школу. Толькі пасыль гэтага можа надыйсьці новы дасканальны і справядлівы грамадзкі лад. Разумеюць гэта добра цяперашнія ўладары і затым стараюцца трывама працоўныя гушчы ў цэнтры. Як парскі ўрад так неахвотна пускаў сыноў працоўнага народу да вышэйшай асьветы, так польскі ўрад хоча каб вышэйшая асьвета была даступна толькі для прывеліяваных клясаў. Аб Беларусах дык на'т і няма ніякае гутаркі. Беларусаў не пускаюць зу-

на прырэзку зямлі, там хутараў няма чаго баяцца.

Перадусім, жыццё на хутары дае ўласніку гэткія выгады: меней ідзе працы і часу на яго аработка і большая карысць, праз некалькі год жыцця на хутары, матэр'альнае палажэнне значна павялічваецца. Поўная свабода гаспадару, дзеля прылажэння да гаспадаркі, усей навучнай земляробскай тэхнікі. Ня гэтак страшны розныя няшчасці, як пажар, эпідэмія і інш.

Поўны духовы спасак чалавеку, няма места сварыцца, лаяцца з суседзямі. Шмат яшчэ, якіх выгодаў дае жыццё на хутары, але і гэтага даволі, каб пракананца, дзе лепей жыць.

Падаючы ўсе тые выгады, якія могуць быць ад хутарскага гаспадараўання і прыймаючыся паглядаў, што і ў запраўднасці шмат выгадней і карысней было-б калі-б нашы вёскі перашлі на хутары, мы разам з гэтым мусім зазначыць і тое, што зрабіць гэта вельмі труда.

Перадусім трэба многа грошай на разбрудову і правядзенне розных работай на падзел зямлі і патрэбна прырэзка зямлі.

Да гэтага-ж і тое, што калі перайсьці на хутары і астаецца на кавалачку зямлі 1—2 дзесяціны, дык ясна ніякае карысць ня будзе, бо на гэтакім хутары ніякае направы зрабіць нельга.

Далей трэба браць пад увагу тые фактычныя праўныя, якія ўжо ня раз друкаваліся на шпальтах нашае газеты. А гэта ўжо тычыцца ўрадавае палітыкі. Урад, як ведама, падтрымлівае хутарскую акцыю і на словах дае запамогі, але на факце з усіх абяцанак выходзіць нешта іннае, дык пасыль ўсяго ствараюцца няпрыемнасці і сялянства пададае ў прыкрайе палажэнне, аб якім ня раз ужо пісалася з вёсак.

Дык дзеля гэтага мы засыярагаем сялян, на абы якую камасацію не кідацца, а прыступаць да гэтага справы паважна і разумна. Аднак-ж а там дзе будзе выгадна і на рыхкоўна, дык переход на хутары павінен нікога ня пужаць.

K. M.

сім у вышэйшую школы, бо Беларусы — сыны працоўнага народу. Апрача перашкодаў натуры нацыянальной выступаюць перашкоды натуры сацыяльной. Гэтымі сацыяльнымі і нацыянальнымі матывамі тлумачыцца і тое, што польскія ўлады не даюць нам беларускай пачатковай школы. Польская школа для нашага народу чужая, бо вучыць у панскім духу, а на ў дху працоўнага народу, затое і вынікі такой школы вёсмі мізэрныя. Гэтая школа не даець нам ніякага ўзгадавання; беларускія сялянскія дзесяці астаюцца фактывна ўсімі. Калі на так як бацькі, дык усёроўна іхняя асьвячанасць не зьяўляецца карыснай у грамадzkім беларускім значэнні. Гэтага ўлада толькі і хоча, бо на цемры працоўных утрымліваецца некарысны для іх грамадзкі лад.

Дык прымаючы ўсё вышэй паданае пад увагу нам трэба імкніцца да запраўднай асьветы, праз гэтую асьвету мы дойдзем да магутнасці і новага справядлівага грамадзкага ладу, у якім праца будзе ў пашане.

З жыцьця пад Польшчай.

Яшчэ адна камісія.

На паседжаньні Рады Міністраў 23 г. кра-
савіка была аргаворана справа выдання п.
Прэзыдэнтам распараджэння аб арганізацыі
камісіі па барацьбе з надужыцьцямі.

Шыкуюцца да выбараў.

Хоць яшчэ не вядома калі адбудуцца вы-
бары, але польская партыя ўжо заварушыліся.
Хутка маюць адбыцца зьезды: маніфэстациіны „Strońnictwo Chłopskiego” і „Вызваленія”, як
агляд сваіх сілаў.

Новы прэзідэнт дэкрэт.

На паседжаньні Рады Міністраў ужо раз-
гледжаны і прыняты новы дэкрэт аб прэзі-
дэнтскім уставе, якою будуть карацца часопісі
за пашырэнне непраўдзівых вестак і зьняваг.

Што дзеецца ў съвеце?

Кітайская крывавая лазня.

У ваколіцах Вугу здарылася вялікая бой-
ка паміж арміямі Чанг-Кай-Шэка і Чанг-Тсо-
Ліна. Бойка была надта крывавая, у няволю
на бралі.

Гэн. Чанг-Кай-Шэк у сваёй прамове ад-
значыў, што з Чанг-Тсо-Лінам ня можа быць
ніякія згоды. Ен становіца на незалежніцкі
нацыянальны грунт, а дзеялі гэтага ня можа
гадзіцца з групамі, якія склонныя дапускаць
чужацкія панаваніні над Кітаем.

Армія Чанг-Кай-Шэка пасля крывавае
бойкі заняла м. Нанкін, пірвотную сядзібу па-
днёвага ўраду. Пры гэтым 200 камуністык
забіта, 3000 арыштавана.

У правінцыі Ху-Нан, якая находитца пад
уладаю кітайскіх бальшавікоў, кітайскія сяля-
не,—як падаюць газеты,—началі разрахункі са
сваімі абшарнікамі. Сяляне забралі і падзялі
зямлю, а абшарнікі, хто не ўцек, дык атпра-
вілі на той съвет. Вялікая група людзей з
правінцыі Ху-Нан ідзе ў Ханькоў, на падмогу
бальшавіцкаму ўраду на барацьбу з Чанг-Кай-
Шэкам.

Чанг-Кай-Шэк вядзе рэпресіі прыці каму-
ністах. У Шанхай 160 камуністык забіта.

Жонка бальшавіцкага прадстаўніка ў Кі-
тai Бародзіна, якая папала ў няволю да Чанг-
Тсо-Ліна аддаецца кітайскому суду.

9000 салдатаў армії Чанг-Тсо-Ліна ў пра-
вінцыі Ху-Нан забіта самым сялянствам.

Наагул кітайскі канфлікт паміж Швайц-
арыяй і Саветамі, як і паўстаў на грунце за-
бойства ў Швайцарыі савецкага пасла Вароў-
скага—зліквідаваны.

Саветы і Швайцарыя.

Каб даць магчымасць Савецкаму Саюзу
прыняць удзел на эканамічнай міжнародавай
канферэнцыі, якая мае адбыцца ў хуткім часе
у Швайцарыі, дык пад націкам іншых дэяр-
жаваў Швайцарыя пагадзілася з Савецкім Са-
юзам. Гэтакім чынам канфлікт паміж Швайц-
арыяй і Саветамі, як і паўстаў на грунце за-
бойства ў Швайцарыі савецкага пасла Вароў-
скага—зліквідаваны.

Урад РСФСР.

Пасля XIII з'езду радаў Расейскай Са-
цыялістычнай Радавай Рэспублікі адбылася пер-
шая сесія ўсерасейскага цэнтральнага выканаву-
чага камітэту, на якой устаноўлена склад урада
у РСФСР. Старшыней ураду РСФСР астаяўся
Рыкаў, які адначасна ёсьць Старшыней Рады
Народных Камісараў усяго Саюзу Сац. Рад.
Рэсп. Заступнікамі: кам. земляробства —
Сыміроў і камісары Лежава і Рыскуноў.
Паасобны камісарытабілі: Камісарытат Наро-
дной Гаспадаркі — Лобаў, гандлю Эйсмонт
(Паліак), працы — Бахулоў, Камісарытат фінан-
саў — Мілюцін, дэяржаўнага кантролю — Ільин-
унутраных спраў — Белабародаў, спраўядлівас-
ці — Курскі, асьветы — Луначарскі, К. аховы
здароўя — Семашка, кам. земляробства — Сымі-
роў і кам. грамадзкіх страховак — Нагавіцін.

Новая Антанта.

Вядуцца перагаворы аб стварэнні аўтад-
нанія вялікіх дэяржаваў. У гэтым аўтаднаніи
мае ўвайсці Францыя, Англія і Амерыка.

Кар'ера.

У Ірландыі Сean Мэлен атрымаў генэраль-
скі чин. У 1920 годзе ён быў звычайнім кава-
лём у маленькай ірландскай вёсцы.

Барацьба у Мароку.

У ваенных аперацыях у Мароку ізноў бы-
ла бойка Гішпанцаў з Мараканцамі. Гішпанцаў
11 ранена.

у Італіі.

Закончыўся суд над Занібоні і яго кале-
гамі, якія вінаваціліся за пасяганье на жыцьцё
італьянскага дыктатара Мусаліні. Тры асобы,
у тым ліку галоўны затыншчык Занібоні, асу-
джаны на 30 гадоў цяжкага вастрогу.

Новыя кабінеты ўрадаў.

У Японіі ўтварыўся новы кабінет пад ста-
шынством бар. Танака, а таксама ў Югаславіі.

Новы японскі ўрад мае намер вясці болей
актыўную палітыку адносна Кітая, а югасла-
вянскі новы ўрад у мэтах абароны Балкану
ад ваяўпачай Італіі, імкнецца да збліжэння з
Баўгарыяй і Румыніяй. Калі гэтае збліжэнне
зъдзейсніцца дык створыцца паважная проці-
вага Італіі.

Бандыцкі напад у Мексыцы.

500 бандытаў у Мексыцы (Амерыка) напа-
ла на пасажырскі цягнік, у якім бандыты забі-
лі болей як 200 асобаў. Пагоня за бандытамі
наладжана.

Людаедства.

У штаце Сан-Жан ў Аргентыне выкрыта
некалькі асобаў, якія елі людзей.

Выпадкі і здарэнні.

У Амерыцы разліў ракі Maccicini захапіў
і ўтапіў 200 работнікаў якія працавалі на ўма-
цаваніні берагоў гэтае ракі.

У Японіі ў м. Канафала ўзарвалася па-
роўня на аднай хімічнай фабрыцы. 46 чалавек
забіта 153 цяжка парапеня.

У Ліль ў Францыі загарэліся склады
вайсковай амуніцы, ад ўзрыва збурана 20 да-
моў, 8 чалавек забіта і многа парапеня.

Выбухнуў вулкан Ліама ў Чылі. Многа
людзей загінула.

Беларусы ў Латвіі.

Сход Рады Беларускага Аддзелу.

5 сакавіка с. г. адбыўся сход Рады Бела-
ruskага Аддзелу. На сходзе апрача сяброў Ра-
ды былі прадстаўнікі ад беларускіх культурна-
просветных установаў і вучыцельства. На сход-
зе Рада зацвердзіла плян реформы беларус-
кае пачатковая школы ў сэнсе прыданыя ёй
больш жыцьцёвага характару навучанья. Між
іншымі Рада пастанавіла ўтварыць фонд сты-
пэндыяў для падтрымлівання незаможных студ-
энтаў і на іншыя грамадзкія патрэбы; апрача
таго Рада выказала пажаданье каб вучыцямі
у мясцовых школах ня бралі на літчовых лек-
ціяў, каб гэтыя лекцыі маглі выкладаць іншыя
безработныя вучыцілі.

Сход Цэнтральнае Управы Т-ва беларускіх
вучыцяллёў ў Латвіі.

6 га сакавіка с. г. адбыўся сход Цэнтраль-
нае Управы Т-ва беларускіх вучыцяллёў у Лат-
віі. Сход пастанавіў зъвярнуцца да Беларускага
Аддзелу з просьбай аб грашовай дапамозе
дзвум прыватным беларускім школам, якія Тав-
арыства адчыніла ў сёлетнім школьным годзе;
пастаноўлена таксама зъвярнуцца да Беларус-
кага Аддзелу ў справе адчыненія новых беларус-
кіх школ.

„Беларуская школа ў Латвіі“.

Пад гэткім загалоўкам выйшаў №5 пэда-
гогічнага штотэмечніка. Па свайму зъместу гэ-
ты нумар носіць больш інфармацыйны харак-
тар чымся навуковы.

Беларускі нацыянальны Саюз у Амерыцы.

Беларускі нацыянальны Саюз у Амерыцы
даводзіць да ведама беларускіх установаў і гра-
мадзкіх дзеячоў на Бацькаўшчыне, што па ат-
рыманні гэтага паведамлення ўсю карэспон-
дэнцыю да Беларускага нацыянальнага Саюзу
у Амерыцы ў будучыне трэба прысыдаць на
новы адрес: White Ruthenian National Assn. P. O.
Box 1241 Chicago, U. S. A.

Пісьмы, газеты і часопісы, якія ўперад вы-
сылаліся на іншыя адресы належыць устрышыць.
На гэтым новы адрес трэба пасылаць і асабістую
карэспонденцыю на імя беларускіх дзеячоў
у Амерыцы: Я. Варонка і Я. Чарапука.

Старшыня Б. Н. С.

Падсуднасць рэдактара „Сял. Нівы“.

Першы рэдактар „Сял. Нівы“ п. С. Воль-
скі атрымаў акт абвінавачання гэтага зъместу:

„У № 35 выдаванай у Вільні ў беларускай
мове пад рэдакцыяй Станіслава Вольскага, ча-
сопісі „Сялянская Ніва“ з дня 28 кастрычніка
1926 г.—з'явіўся артыкул п. н. „Наша праграма“
(Nasz program), які зъмяштаў разам з не-
абансонаванымі жалабамі на ўці Беларусаў з
боку польскіх уладаў, заклік да арганізацыі
Беларусай для здабыцца незалежнай Беларусі,
а цераз гэтае самае да пасяганьня, якое мела
на мэце адарванье ад Польскай Дзяржавы тэ-
рыторыі, якая зъяўляецца інтэгральна часткаю
Польскай Рэчыпеспалітай. (Далей ідуць выпіскі
са сканфіскаванай стацыі „Наша праграма“
№ 35 „С. Н.“).

Дапрошаны ў харкатэры абвінавачанага
Станіслава Вольскі вінаватым сябе не признаў,
падаючы з свайго боку ўсправедлівенні, што
ў пададзеным артыкуле не падбuraў чытачоў
да бунтарскіх ці здрадніцкіх дзеяў.

На аснове вышэй паданых доказаў Праку-
ратарскі Урад пры Акружным Судзе ў Вільні
абвінавачвае жыхара м. Вільні Станіслава Воль-
скага, 34 гадоў у тым:

што ў № 35 выдаванай пад яго рэдакцыяй
у Вільні, у беларускай мове часопісі „Сялян-
ская Ніва“ з дн. 28.X. 1926 г. надрукаваў ар-
тыкул п. н. „Наша праграма“, які зъмяшчае
падбурсенне да замаху і мае на мэце адарванье
часткі тэрыторыі Польскай Рэчыпеспалітай
ад Польскай Дзяржавы.

Гэтая праступнасць прадбачана ў арт.
129 ч. I п. 1 К. К. і на аснове арт. 3 перах.
прав. да У. П. К. і 210 У. П. К. падлягае раз-
гляду Акружным Судом ў Вільні“.

Перад гэтым гр. Вольскі атрымаў акт аб-
вінавачання за № 38 „Сял. Нівы“ з 1926 г.,
акрамя гэтага быўшы рэдактар „Сял. Нівы“ гр.
Л. Міцкі, таксама мае дэльве судовыя справы
і сучасны рэдактар К. Мацкевіч таксама дэльве
справы, а ўсяго разам „Сялянская Ніва“ мае б
судовых спраў.

Луцкевічавская прэзыдэнтія апошнімі часамі
надта энэргічна зъяўлялася прыпісваць кіраўнікам
„Сял. Нівы“ пейкую ўгоду і згоду з Паліакамі.

Аб tym, што луцкевічавская рэвэліяцыя аб
„Сял. Ніве“ зъяўляюцца злоснай і манлівай
брахнай, яскрава съведчыць б вышэй паданых
фактаў, якія съведчыць аб tym, якім вокаў
польская ўлада глядзіць на „Сял. Ніву“.

СЯЛЯНЕ,

Аб усіх крывах, аб зьдзеках адміністра-
цыі і аўшымі жыцьці і пішыце ў сваю га-
зету „Сялянскую Ніву“.

НАВІНЫ.

— Хаўтуры. У м. Новая-Мыш, Баранавіцкага пав. дн. 15.-IV с. г. памёр адзін з най-<

„Духовае паветра“.

Вышла ўжо другая кнішка беларускай часопісі „Родныя Гоні“.

„Родныя Гоні“ гэта — месячнік літаратуры і культуры Заходняе Беларусі, гэтак рэкламіруе сябре часоціс. А калі гэта, дык чытч і запраўды мусіць вымагаць ад „спадароў“ часопісі рэкламаванай ім літаратуры і... культуры. Гэта зусім спрэядлівае дапушчэнне, бо калі мне працаваюць золата, а пададуць волава, дык ясна, што я буду праў, калі адпаведна на гэта зарэагую. Аднак-жа з „Роднымі Гонямі“ стала зусім інакші... Калі на першы блін „Родных Гоняў“, з якога выйшаў камаш, зарэагаваў рэзэнзар „Сялянскай Нівы“, дык „спадар“ упаў у амбіцыю ды запратэставаў, што ты сякі-такі—кажа „спадар“, — цаніў тавар толькі па вонкаваму выглядзу, — па вокладцы, загляні ў сярэдзіну, дык там угледзіш чыстае золата — літаратуру і чыстае „духовае паветра“ — культуры.

Рэдактару „Род. Гоняў“ трэба ведаць, што літаратура ёсьць выяўленнем думак, настрой, перажываньняў і інш. у мастацкай форме. Мала аднаго зъместу, трэба яшчэ каб гэты зъмест быў уложены ў прыгожую форму. (Аб гэтым наў у № 2 „Родн. Гон.“ ёсьць зъмешчана адпаведная лекцыя). Дык вось, я ня ўесь матэр'ял у „Родных Гонях“ быў паданы літаратурнаю моваю, што „Сял. Ніва“ і пастаравіла ў віну Рэдакцыі „Р. Г.“. Праўда, арыгінальныя творы не падпалі пад крытыку, але-ж гэта ня значыць, калі што небудзь не крытыкуем, дык трэба яго хваліць. Гэтае пахвалы мы не выказвалі, бо на спэцыяльнай пахвале яны не заслужваюць.

У „Родных Гонях“ ёсьць яшчэ і іншыя недарэчнасці, абы якіх у папярэдній рэзэнзіі заведама не ўспаміналі, каб не залішне крытыкаўца беларускіх журналістаў. Але калі рэдакцыя „Родн. Гон.“ пакінае таакія творы не падпалі пад крытыку, але-ж гэта ня значыць, калі што небудзь не крытыкуем, дык трэба яго хваліць. Гэтае пахвалы мы не выказвалі, бо на спэцыяльнай пахвале яны не заслужваюць.

У гэтym аглідзе адрэзу адчуваецца адно, гэта — спрынтае ўвітанье словамі. Але калі ўзяць выклады, дык нельга найсці там нічога лёгічнага. Гэтае наагул цалком недарэчнасць.

Зробім вылікі з самога зъместу, дык ляпей можна будзе разабрацца. Дык вось, малюючы Антона Лявіцкага, Ан. Навіна піша: „Ядвігін Ш. — гэта прадстаўнік перадусім нашае спольшчанае краёвае інтэлігэнцыі... яны значна (прадстаўнікі) лятуцелі аб згодным сужыцці вёскі з дваром, сялян — з панамі. Яны стараліся маральна паднімаць сялянства, узгадоўваючы яго ў традыціях вернасці і любові да сваіх апякуноў-чачоў. І яны, ўрэшце, думалі, што беларуское сялянства, кажучы словамі Рыпінскага, пры некаторым стараньні і культурнай працы сярод яго, „павучыцца ня толькі гварыць і чытаць, але й думаць польскому“ умавочукоў гэтак „адзіны польскі народ“. Дык вось знача, прадстаўніком гэтае клясы, па словах Ан. Навіны, быў Ядвігін Ш.

Пасля Ан. Навіна піша, што: „І польская—ці лепей: сцэльщчаная — шляхта ў Беларусі“, адкінуўшы барацьбу за беларуское сялянства пасля скасаванья прыгону 1861 і польскага паўстання 1863 г., „начынае арганізацію свае сілы з выразмай мэтай барацьбы вылучна за свае клясы ў нацыянальны польскія інтарэсы — проці народнага руху, які ведамы пад назовам „народніцтва“.

Але затое канец агліду гавора цалком нешта іншае: „Ядвігін Ш. наагул свайго ўласнага, арыгінальнага творыць вельмі мала: ён толькі як быццам падслушвае беларускага селяніна, праляўся духам ягоным і абразамі народнае мыслі выяўляе народную душу“. Ядвігін Ш. па словах А. Навіны „здалеў адчуць і выяўіць ў прозе дух беларускага народу і беларуское прыроды“. Дык вось у гэтym і ёсьць недарэчнасці Ан. Навіны, бо неўна, што народ быў проці шляхецкіх паглядаў на справу, народ быў іншае думкі чым шляхта і калі шляхта змагалася з народніцтвам, а Ядвігін Ш. быў прадстаўніком гэтае клясы — „спольшчанае краёвае інтэлігэнцыі“, дык яи мог быць выяўіцелем „духу беларускага народу“ і гаварыць гэтак, як быццам саме сялянства, варожае польскасці і шляхецтву.

На гэтym заканчаем свае ўвагі аб першым нумару і крыху закранем нумар другі. На першы пагляд кідаецца ў очы тое, што вонкавы выгляд зусім зъмяніўся.

Мова ў другім нумары шмат папраўлена і калі-б не некалькі жорсткіх мясцоў „спадаровых“ ды некалькі луцкевічаўскіх бруковых ляянак, дык мова ўсей часопісі была-б зусім літаратурна.

Калі ўсяць зъмест дык у ім нічога асаблівага, каб можна было яго адумыслова ацаніць. Усё-ж такі другая кнішка мела-б яшчэ такую сякую вартасць, як страва для „духовага паветра“, калі-б не артыкул: „Як спатка!.. Родныя Гоні“. Гэты артыкул зъяўляецца

* * *

Тваю постаць бачу сяньня
І пяю тут ёй літаньне:

Палюбі,
Пакахай,
Ня губі,
Падтрымай,
Прытулі,
Пашкадуй,
Абымі,
Пацалуй...

А яна чымсь сънег бляйша
І чым цвёрды лед зімнейша
Усё глядзіць.
Недзе ў даль
І маўчиць,
Як-бы хвали;
Ціха з мора ў мора тра
І ў бягу ўсіх бяре.

* * *

Адказу на любоў маю
Ах,... колькі год калісь чакаў,
Аб ёй дзяцём ужо пяяў,
Аб ёй студэнтам тож пяю.

Яна хапала Музу мне,
Яна казала мілы каз.
Ах, колькі, колькі ў ночы раз
Яна была са мною ў съне.
Яна са мной усьцяж плыла.
І лятуценьнем мне была.

ЗОРКА.

Ты адна толькі тут
На разхрыстным ўзору нябесаў,
Ты адна толькі тут
Сочыш блыскат раскропленых росаў;
На лугах, дзе маркоціца шэра імгла
Толькі з горы ты, зорачка, съвеціш адна.

* * *

Зайграла музыка зъмярканья
І ўсё туціла ціха ў съне,
Пакрыўши хвалій шапатанья
На цэлу ночку аж да раны,
Замёршы ў сівенькай імgle.

І толькі хвалды ѿмнай ночы
Стаялі моўчкі пры вакне,
Прыбіты лісьцям, што шапоха
Апошні гымн свой а паўночы...
Каб утапіцца ў ночы съне.

Фр. Грышкевич.

красачкай гэнага „духовага паветра“ і затым закасоўвае ўсе іншыя ў выпадках выслаліца брудным словамі. Дзівіцца прыходзіцца, як гэта Наталія Арсенева — талантная пісніарка пазваліе зъмяшчаць свае прыгожыя творы побач з брудным луцкевічаўскім ляяникамі, якія дагэтуль запаўнялі толкі шапальты рожных „Справ“, „Праўдаў“ ды іншых, а цяпер перайшлі ў месячнік „літаратуры і культуры“ як добрая страва для „духовага паветра“.

У „Родных Гонях“ тыя самыя брудныя асабістыя прытычкі як: „байца страціць мандат“, байца не дастаць яго“, „дурной і злоснай рэзэнзії“, „арапы, мэтысты, крэолы“, „благі, злосны, няпрыстойны і нясумленны рэзэнзар“, гэтая красачкі „прыгожага пісьменства“ усьцяж спатыкалі і спатыкаем у луцкевічаўскай палітычнай прэсі. Цяпер прынамсі ведаем, што „спадаркасць“ і „луцкевічаўшчына“ пародніліся ды яшчэ праз „духовага паветра“. Але выбачайце, паночки, што мае супольнага пасольскі мандат з рэзэнзіяй „літаратурнае часопісі“! Ці, каб ня страціць мандат, дык ня трэба падаваць у „Сял. Ніве“ „дурной і злоснай рэзэнзії“? Ці-ж можна дастаць пасольскі мандат толькі праз тое, што нехта ня будзе падаваць рэзэнзіі да „літаратурнага месячніку“?! Ці-ж за непрэхільную рэзэнзію можна рэзэнзара называць „благім, злосным, няпрыстойным і нясумленным“?! Гэткія выклады можа рабіць толькі луцкевічаўская прэса.

Дык вось чым корміцца „духовага паветра“!

Рэзэнзар.

З жыцьця Інстытуту.

Аб справаздачах.

Паводле § 4 Рэгуляміну Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ўсе Гурткі павінны прыслаць у свой Аддзел або Цэнтралю справаздачу за першыя тры месяцы 1927 г.

Гурткі, якія дагэтуль ня выслалі справаздачы павінны неадкладна паслаць яе ў Аддзел, або Цэнтралю, пры гэтым Гурткі з Віленскага ваяводзтва і Лідзкага павету павінны справаздачу выслалаць у Віленскі Аддзел, з Наваградзкага ваяводзтва ў Наваградзкі Аддзел і з Беластоцкага і Палескага ваяв. у Цэнтралю на адрес: Вільня, Завальная 6—5.

Цэнтральны ўрад і ўрады Аддзелаў Інстытуту.

Ёсьць магчымасць паехаць на навукі ў Амэрыканскія сярэднія і вышэйшыя школы для хлапцуў. Моладзь наша будзе прынята на поўнае ўтрыманье. Жадаючы скарыстаць з гэтага рэдкага дабрадзеяства, просім у найхутчэйшым часе прыслаць нам:

1) просьбу аб прыйме з кароткім жыцьцярнам,

2) мэтрыку нараджэння,

3) пасьвядчэнне аб навуцы (трэба мец скончаныя наіменін чатыры клясы гімназіі, або сем кляс школы пачатковай, каб быць кандыдатам у школу сярэднюю, або матуру — ў вышэйшую).

4) Пасьвядчэнне доктара аб здароўі наагул.

Просьм зацікаўленых зрабіць гэта ўсё безадкладна, каб можна было хутчэй пачаць старавінні аб дазволе на падарожу прад уладамі польскімі.

5) Пасьвядчэнне аб маральнасці ад сяўшчэнніка, ксяндза, або вядомай беларускай установы.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры, Аддзел у Вільні, завальная 6—5

Махай прамахнуўся.

Быў час калі ў Баранавіцкім павеце шырока размахаўся галілеош Махай у ролі старшыні баранавіцкага павятавага камітэту П.П.С. Спрыты Махай будучы кіраўніком сацыялістичнай акцыі на павет разам з гэтым зъяўляўся агентам дэфэнзыў, аб чым беларускі пасол Рагуля высказаўся ў Сойме на паседжанні 21.VII.1926 г. характэрнай гэтым працу польскіх сацыялістах.

„Сацыяліст“ Махай вельмі јаўрыўся за гэта на пасла Рагулю і напісаў пісьмо ў рэдакцыю „Краснага Знамя“, якое і было зъмешчана ў № 16 за 1926 год. У гэтym пісьме даючы акцыі пану паслу Рагулі і апраўдаючы сябе, Махай закідаў п. Рагулі і сэн. Назарэўскуму рожныя злосныя выдумы.

Сэнатар Назарэўскі скіраваў справу ў Акружны суд, які на паседжанні 23 сакавіка г. г. разгледзіў справу і пакараў 2-мя тыднямі васторогу.

Дык вось знача Махай прамахаўся.

Ліст у Рэдакцыю.

Паважаны Грамадзянін Рэдактар!
Будзьце ласкавы зъмесьціць у Вашай газеце наступнае:

У нядзелю 3 красавіка с. г. а 8 гадзіне раніцы быў арыштаваны вучань Радашкавіцкай Беларускай гімназіі Ўладзімер Мазоль і адпраўлены ў Маладэчна, где яго зачалі „бадаць“ у новым будынку Староства. Каля 7—8 асоб убраных па цывільnamу, разам з аспірантам паліцы, змушалі Мазоля прызнацца, быццам ён належыць да камсамолу і ў іншых рэчах. Бадалі Мазала наступным спосабам: прывязалі руکі да бедраў, прысунутыя па чарзе белі яго кулакамі па твары і целе, бралі з валаасі і стукалі галавой аб сціяну, укладалі пальцы ў ноздры, расцягвалі іх і пагражалі, што паламаюць робры. Праз гадзіны дзяўне, катаванье было паўторана.

Адпраўлены ў Ліду Мазоль быў дапрошаны съледчым судзьдзей, якія звольніў, бо, відаць, нават катаванье не магло даць ніякіх дадзеных да яго аўтавацаньня.

Праз уесь час, ад нядзельнай раніцы і да палудня серады, Мазалю выдалі толькі аднаго селянца і адно кілё хлеба, чаму Мазоль змушаны быў галадаваць на маючы пры сабе анігроща.

Ф. Стэцкевич.

Дырэктар гімназіі.

м. Радашкавічы, 17.IV.1927 г.

Да нас пішуць.

Культурны парадкі.

Ня ведаю ці гэтак усюды, але ў нас на пошце завадзіца „культурны“ парадкі.

Справа ў тым, што кіраўнік пошты загадаў каб кожны солтыс справіў паштовую торбу з замком і думя ключамі. Адзін ключ павінен сабе аставіць, а другі на пошце. Гэта як відаць, дык робіцца дзеялістага, каб кожная вёска прысыала чалавека, якому ў торбу будзе аддавана карэспонденцыя на ўсю вёску. Можа гэта і добра будзе некалі, але-ж цяпер дык вышла дрэнна, бо кіраўнік загадаў і зразу стаў трывалы гэтага загаду, але-ж не адразу ўдалось справіць гэткую адумысную торбу. Дык вышла з гэтага культурнага парадку—безпарадак, бо карэспонденцыя ляжыць на пошце, а атрымальці нельга.

Калі хто захоча атрымліваць сваю карэспонденцыю сам асабіста, дык мусіць плаціць на месяц 1 злот.

Малахіт.

Ад рэдакцыі: Карэспондэнт пытаетсяца ці гэтакі загад Івацэвіцкай пошты законны, ці можа гэта асабісты загад кіраўніка пошты? — На гэта можам адказаць, што гэткі парадак на поштах уводзіца па распаряджэнні паштовое ўлады, а кіраўнік ня ўмеюць лагодна выканань гэтага распаряджэння, дык і робіцца безпарадак.

На францускі фасон.

Войт Германовіцкай гміны, Даісененскага пав. асаднік А. Д., мае 40 моргай землі. Адкуль ён узяўся нікто ня ведае можа з Марса зваліўся, бо надта вялікі штукар. Зразу ён слухаў у гміне пісарам, дык тагды аходзіўся з народам неяк лепей, але, як відаць, меў чорныя думкі, бо зваліўшы свайго „начальніка“ сам стаў войтам, а тагды сеў і моцна сеў на шыю тутэйшаму сялянству.

Пачаў будаваць дом для гмінага ўраду, але гэткі гмах, як палац графа Патоцкага. Будуецца гэты дом ужо трэці год і ніяк закончыцца ня можа. Нават пры ўсёй польскай здольнасці ніяк ня можа выбіць з сялянства патрэбную колькасць гроши, бо сялянства вельмі беднае. Яшчэ ўсё ніяк ня выдыхае пашаенна спадчыны.

Калі-ж сяляне пачнуць гаварыць войту: нашто нам патрэбны гэтакі гмах, даволі было-б звычайнага будынку, дык войт адкзывае: то ня вайт інтэррас, дурні, гэта робіцца на францускі фасон.

Гэтакім самым фасонам войт пачаў наладжваць пажарную пры гміне і школу і ўсё за адзін час, дык ясна, што вельмі цяжка. Але войту гэта нічога, бо мае ад гэтага ўсёе будоўлі добры „інтэррас“. Будуе і сабе хату, таксама на францускі фасон.

Калі трэба ехаць па дрэва ці па які іншы матэр'ял для гэтых будынкаў, дык пападае ўсё ў такую пару, што ехаць нельга ні саньмі ні калесамі. Людзі і коні мучачца, а калі пачнуць гаварыць войту, што ў гэткі дрэнны час ня трэба ладзіць возкі, дык войт съмелецца... Дык вось які асадніцкі фасон, бо ня верым каб гэта быў францускі... Французы народ разумны, а асаднікі дык хіба наадварот.

Янка Маленкі.

Аб жыцьці в. Шэні.

(Пружанская пав.)

Вялікая наша вёска Шэні. Жыхарства за выняткам паліцыянтаў (якіх маем аж 5) беларускае, беднае. Большасць ёсьць гэтакіх гаспадароў, у якіх свайго хлеба толькі да Каляд. Прычына гэтаму малазямельле. Побач з Шэнімі, ёсьць многа польскіх асаднікаў, якім даставаць распарцяланы Казьмараўскі маёнтак, але ня глядзячы на тое, што асаднікі маюць па 30 дзесяцін зямлі, яны жывуць горш за Беларусаў, бо хлеба і ў іх толькі да Пакровы, г. з. да 1 кастрычніка, а зямля ўся ляжыць адлогам.

Ёсьць у Шэніх польская двухкласовая школа, кіраўнічкай якое зьяўляецца Я. Тамашэўская. Карысці нам Беларусам з польскай школы як ад быка малака, бо дзеткі ў працяг 3—4 гадоў навучаньня ўмеюць толькі рысаўваць дым і здолеюць напісаць тулу літару, якая падобна да абаранак.

Злажылі дэкларацыі школьнаму інспектару ў Пружане на Беларускую школу. Ня знаем ці зьдзейсніцца нашы жаданьні. Можа гэтак будзе як у 25 годзе, бо тагды зложаныя дэкларацыі працягні. Адвечны беларускі лескаля Шэнія ў Мясцовасцях: Воля, Трусовіцы, Бекішоўцы—бязлітосна выцінаюцца нямецкаю фірмаю „Дэміны“ і вывозіцца за граніцу. І з часам ад нашага адвечнага бору, застанецца толькі адзін успамін.

Гэткія часы наступілі гаротнаму селяніну,

што хоць у бутэльку лезь. Толькі надзея на лепшую будучыню Бацькаўшчыны грэе сэрца, жывіць кроў...

Мікалай Бедны.

Жаброўская авечка.

(Ф. Жаброўчына, Беніцкай вол., Маладэчн. пав.)

Усадзіў Бог душу як у альховы пень”, так кажа прыказка, якую можна датасаваць да „шляхтунка“ тутэйшага Я. М., які ставіць сябе шчырым Палікам, хоць і тутэйшы Беларус-мужычок. Ліча ўсіх тутэйшых сляян Палікамі хоць яму добра вядома хто такія тутэйшыя сяляне. Служа гэта авечка у шпіках, дзе толькі ходзе расслухівая гутаркі бабскія ды аднося шпікам маладэчанскім. Калі хто перад ім „адважыцца“ сказаць, што будзе Беларусь самастойнай дзяржавай, то ён спрачаецца, але калі відае, што яму недаказаць свайго, то тады плача (як было гэта на Каляды 26 года ў Ф. Няроўцы, вол. Крэўскай) і кажа „jeżeli będzie Białoruś, to wszystko jedno, zabiję choć jednego Białorusina i ucieknę do Warszawy“, але на яго слова мала хто звяртае ўвагі, бо вядома „плакса“.

Дык вось якія ёсьць яшчэ неапамятлівія авечкі, што яшчэ ня могуць апамятацца і зразумець кім ёсьць. Але блісцне сонейка адраджэння і на такіх дурных авечак будзе канец, як кажа наш пісьніар Я. Колас: „І даўно вяроўкі вас чакаюць і даўно асіны сълёзы праліваюць“.

П. Алекса.

Няхай жыве культурная праца!

Сымех бяра, браткі вы мае, гледзячы на „Палікоў“, якія жывуць у вёсцы Шутавічах, Ашмянскага пав. Гаварыць дык іншай як пабеларуску ня могуць, а закідываць гразю Шутавіцкі гурток Бел. Ін. Гасп. і Кул., дык закідваюць папольскую: робяць усякія даносы і наагул часта брашуць, але-ж брахня ня маючы ніякіх падставы так і астаецца пустагукам, бо нават паліцыя не звяртае ўвагі.

Найболей з гэтых „Палікоў“ выдзяляюцца: Вінцук (хітры дурань) і Стырнік. Гэтыя два беларускія трутні, нагаварваюць нашых сляян, асабліва моладэзь, каб не пісаліся ў гурток, бо, кажуць яны, што запішанца, дык не сягонняня то заўтра, але ўсёроўна пападзе на Лукішкі.

Ня слухайце, дарагія браты, гэных брахнуноў, а сваю справу знайдце! Станавецца супольна і арганізувацца да працы! Ня верце ім гэным здраднікам, ды ідзеце роўнамі крокамі наперад. Ганьба вам, брахувы!

Няхай жыве культурная праца, яна наўчыць нас як найсьці шлях да шчасця і лепшае долі!

Гэнн.

НАШАЯ ПОШТА.

Русаку: Праграму, інстр. і заявы паслалі. Асіповічу, Жыбку, Юхневічу і Анісковічу: Білеты паслалі.

Жодзіскаму парапіяніну: Карэспандэнцию атрымалі, памагчымасці зъмесцім.

Асіповічу: Прысылайце карэспандэнцыі, на маркі прышлём.

Анка Сапоцька: Ня ведаю, як даўно Вы жывіце на казённай зямлі і якім парадкам і ці плаціце што.

Полымя: Прысліце ў Рэдакцыю дакладны Ваш адрэс.

Сяліцкі Уладыслаў: Газету пасылаем Вам ад 10 сакавіка.

Я: Закінутаму: „Званы“ атрымалі, памагчымасці надрукуюцем.

Чэпаніс Я.: Непраданыя нумары „Сялянскай Нівы“ можаце прысылать назад у Рэдакцыю раз на месяц.

„Голку“: Зъмесцім толькі 8 Вашых жартаў і фэльетон. Пішыце толькі на аднай старажыні паперы; на паштовыя маркі прышлём.

Грышкевіч: Верши атрымалі, па магчымасці зъмесцім у зборніку.

С. Рак-Міхайлоўскуму: Пачынаючы ад № 13 паслалі Вам усе нумары „С. Н.“.

Абмылка.

У папярэднім № 36 „Сял. Нівы“, у артыкуле „Аб залатым руне“ надрукавана: „Будучы ў Сідзі-бэль-Аббэсу п. Гансяроўскага адведаў першы полк“, трэба чытаць: „Будучы ў Сідзі-бэль-Аббэсу п. Гансяроўскі адведаў першы полк“. І яшчэ, надрукавана „1000%“, а трэба чытаць „1000-ая доля“.

Афяры на палітычных вязняў.

Атрымана 30 зл. ад жыхараў вёскі Скрышэвічы Наваградзкага павету афяр на палітычных вязняў.

Куток съмеху і сатыры.

Мамэнтальны зынімак.

— Глядзі, Янкель! Якія я маю прыгожы фатаграфіі!

— Уй, уй! Але гэта мушы быч хыба мамэнтальны зынімак.

— Чаму?

— Бо я ніколі чабе, Рыўка, ня бачыў з замкнутым губам.

???

— Чуў ты, што нашу вёску рассадзяць на хутары?

— А ты не бачыш, што ўжо пачалі расаджваць! Каго ў „Чырвонае“, а каго ў „Белое“ (у вязніцы ў Ваўкаўску).

Карова не патрэбна.

На кірмашы чалавек прадае добрую малярчную карову, але дорага просіць і няма на яе аматара. З боку праходзіць сэкрэтар гмінны. Чалавек, убачыўшы багатага сэкрэтара кажа:

— Пане сэкрэтар, купіце карову, будзеце дайце і дзякаваць.

— Э, нашто мне карова, калі я ўсю гміну даю, ды яшчэ міе дзякуюць!

Як упісацца у Беларускі Сялянскі Саюз.

Падпішык, які добра зразумеў, што Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца партыйай, якая запраўды адважна бароніць інтэрэсы нашага сялянства, павінен неадкладна ўпісацца ў свой Саюз. З гэтае метай трэба паслаць у Цэнтральны Камітэт аткрытыку (Вільня, Завальная 6—5) з просьбай прыслучаць блянкеты заявы і анкеты, інструкцыі і праграму.

АБВЕСТКІ:

Фабрычны склад турбінаў, машинаў і млынскіх каменяў ФАБРЫКІ Г. КУЛІК у ЛЮБЛІНЕ,

РЭПРЭЗЕНТАНТ ТЭХНІК

Ст. СТОБЭРСКІ і С-КА

Кантора і склад: ВІЛЬНЯ, Міцкевіча 9.

Будова і перабудова машинаў. СПЭЦЫЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ПАРАДЫ. Праекты, падлічэнні, пляны. Спэцыяльныя ўладжэнні „Кашарняў“.

— Заступніцтва фірмы БРАТЫ БЮГЛЕР Узвіль (Швайцарыя) МЛЫНСКІЯ МАШЫНЫ.

— Заступніцтва фірмы інж. Г. КІНДТ, Радом ВОДНЫ ТУРБІНЫ.

Машыны, што ёсьць на складзе: ВАЛЬЦАВЫЕ ПАСТАВЫ АДЗІНОЧНЫЕ І ПАДВОЙНЫЕ, АўТОМАТЫЧНЫЕ ПЭРЛЯКІ „MARS“, КАМЕНЬНІ ШТУЧНЫЕ І ФРАНЦУСКІЯ, МАШЫНЫ ДЛЯ АЧЫСТКІ ЗЯРНЯ, МАШЫНЫ ШМЭРГЛЁВЫЕ І ШПОТКАВЫЕ, АСЬПРАТАРЫ, АРФЫ „TRYIEURY“, ПЛАСКІЕ СІТЫ „PLANZICHTRG“ ВІСЯЧЫЕ І СТАЯЧЫЕ, МАШЫНЫ ГРЫЗКОВЫЕ „REFORMA“.

Дастаўляем: ГАЗАВЫЯ ІСПАЛІНО